

Manažerské shrnutí

Vyhodnocení Adaptační strategie na dopady změn klimatu v Moravskoslezském kraji 2025

Během podzimu a zimy 2024 byla vyhodnocena Adaptační strategie na dopady změn klimatu v Moravskoslezském kraji. Strategie je platná od roku 2020, kdy byla schválena Radou kraje. Hlavní prioritou je adaptace kraje, respektive měst, obcí a krajiny v něm, na klimatickou změnu. Strategie je zároveň rozdělena na 11 tematických oblastí, přičemž pro každou z těchto oblastí je stanoven hlavní cíl. Pro plnění cílů jsou navržena adaptační opatření.

Vyhodnocení spočívalo ve zjištění, do jaké míry jsou tato adaptační opatření naplňována a zda jsou nastavena realisticky s ohledem na kompetence a priority MSK a dotčených subjektů. Pro tento účel byly vytvořeny jednoduché karty opatření, které byly rozeslány dotčeným subjektům k vyplnění.

Karty opatření byly v průběhu listopadu 2024 rozeslány 281 subjektům, které jsou vypsány níže. Návratnost karet opatření byla **75 %**.

- **221 organizací MSK**
- **22 ORP MSK**
- **23 městských obvodů statutárního města Ostrava**
- **12 stakeholderů**

Hodnocení bylo provedeno pomocí třístupňové škály a výsledkem bylo zjištění, že z celkového počtu 37 adaptačních opatření je:

13 opatření úspěšně plněno

Nejčastěji jsou plněna ta opatření, která vyplývají z legislativních povinností nebo jsou spjata s energetickými úsporami a jejich plnění přináší finanční úsporu.

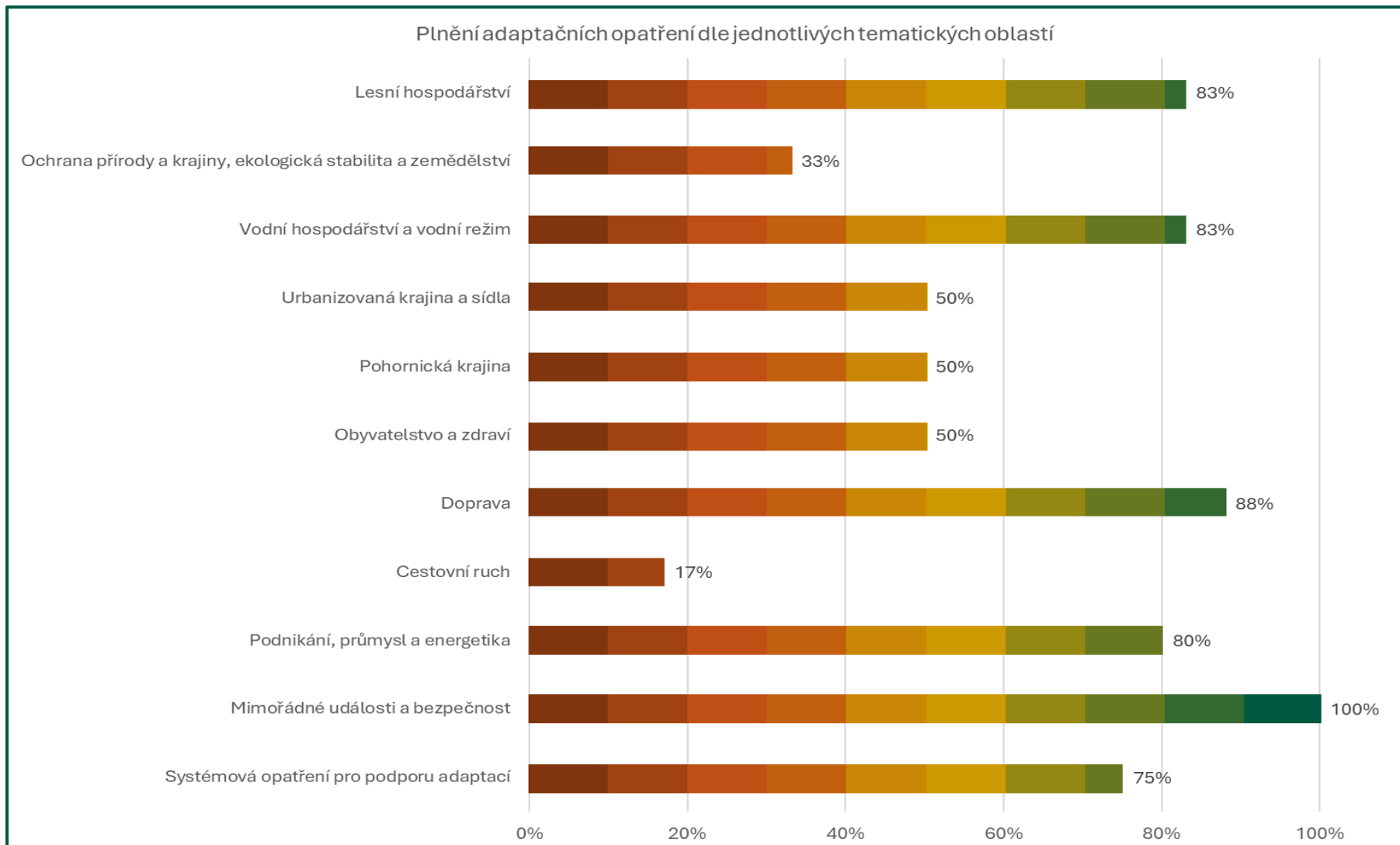
21 opatření plněno částečně

Částečně plněna jsou taková opatření, kdy jejich plnění závisí na časových a finančních možnostech dotčené organizace. V těchto případech hraje důležitou roli osvěta a míra „nadšenosti“ konkrétní činnosti realizovat.

3 opatření nejsou plněna vůbec

V případě opatření, která byla vyhodnocena jako neplněná, jsou důvodem neplnění špatně zvolená adaptační opatření ve vztahu ke kompetencím dotčených subjektů a jejich možnostem. Jednalo se o opatření v oblastech ochrany přírody a cestovního ruchu a kultury.

Úroveň plnění dle jednotlivých tematických oblastí je graficky znázorněn níže. Úroveň plnění dosahuje „zelených“ čísel u poloviny tematických oblastí.

Při sběru dat a prací se strategií bylo zjištěno několik nedostatků, které by se měly zohlednit při aktualizaci strategie.

- **Funkční pracovní skupina:** Adaptační opatření by měla být sestavena ve spolupráci s příslušnými odbory KÚ a dalšími subjekty působící v MSK. Je nutné zapojit stakeholdery do samotné tvorby strategického dokumentu a tím posílit sounáležitost a pochopení cílů adaptační strategie.
- **Zodpovědnost a jasné kompetence:** Ke každé tematické oblasti je nutné přiřazení zodpovědných osob, která zajistí naplnění adaptačních opatření.
- **Srozumitelnost požadavků:** Definovat adaptační opatření dostatečně konkrétně. Aby bylo prokazatelné, která plnění ze strany garantů postihují celou šíři předmětné problematiky a zaměřují se pouze na část uvedenou v názvu či uvedené plnění nekoresponduje.
- **Měřitelnost plnění cílů:** Adaptační opatření měla být konkretizována a doplněna o plánovaný způsob plnění s jasně definovanými úkoly a termíny pro jejich dosažení a opatřena indikátory.
- **Provázanost a jasný kontext:** Zajistit provázání analytické a návrhové části. Je také žádoucí, aby aktualizovaná strategie obsahovala výstupy vzniklé v rámci projektu **LIFE – IP COALA**.
- **Uskutečnitelnost strategie:** Zohlednění priorit, kompetencí dotčených odborů a možností Moravskoslezského kraje. Možnosti MSK byly vypsané v návrhové části strategie a níže je k dispozici jejich seznam.

Možnosti Moravskoslezského kraje

V návrhové části strategie byly ke každé tematické oblasti možnosti MSK, které by přispěly k plnění adaptačních opatření a zde je k dispozici jejich přehled doplněný o ikony vyjadřující, zda se danými možnostmi bude MSK zabývat či nikoliv.

✓ **splněno** – aktivita je splněná, plní se, nebo se s jejím plněním počítá,

✓ **potenciál k řešení** – realizace se plánuje v blízké době nebo bude navržena realizace v rámci aktualizace adaptační strategie,

✗ **nebude plněno** – aktivita se nerealizuje a nebude se realizovat, a to z důvodů nepodpoření vedením KÚ a MSK, neaktuálnosti, nebo kvůli nedostatku finančních prostředků či jiných nástrojů.

1. Lesní hospodářství

✓ Zachování stávající podpory v rámci Podpory hospodaření v lesích v MSK, případně rozšíření na další oblasti

2. Ochrana přírody a krajiny, ekologická stabilita a zemědělství

- ✓ Zadání požadavků na aktualizace plánů péče
- ✓ Spolupráce s univerzitami a AOPK při nastavení monitoringu,
- ✓ Zpracování studie dopadů ZK na zemědělství v MSK
- ✗ Finanční podpora realizace opatření v krajině, poradenství
- ✗ Podpora pozemkových spolků
- ✗ Podpora KPÚ a ekosystémových opatření v nich

3. Vodní hospodářství a vodní režim

- ✓ Pokračování v podpoře projektů v rámci dotačních programů „Drobné vodohospodářské akce“ nebo „Podpora návrhu řešení nakládání s vodami, příp. části území, obce“
- ✓ Vsak, zadržení a využití dešťových vod na objektech a pozemcích ve vlastnictví MSK

4. Urbanizovaná krajina a sídla

- ✓ Podpora osvětových projektů v tématech např. šetření vodou, hospodaření s dešťovou vodou, obnovitelné zdroje energie, nízkooenergetické možnosti chlazení, aj.
- ✓ Využití budov a pozemků v majetku kraje k realizaci adaptačních opatření, propagace těchto projektů v rámci vzdělávání veřejné správy a široké veřejnosti formou vzorových, demonstračních instalací v budovách příspěvkových organizací MSK (např. MSID, MSIC).
- ✓ Dotační podpora budování vegetačních střech, zelených fasád a nádrží na dešťovou vodu

5. Pohornická krajina

- ✓ Realizace integrovaného projektu LIFE – Adaptace pohornické
- ✓ Zpracování vize a plánu rozvoje pohornické krajiny
- ✓ Stanovení limitů v rámci územního plánování (ZÚR, ÚPD, ÚAP)
- ✗ Zřízení pracovní skupiny pro řešení a koordinaci aktivit v pohornické krajině

6. Obyvatelstvo a zdraví

- ✓ Demonstrační projekty – využití budov a pozemků v majetku kraje k realizaci adaptačních opatření a další propagace těchto projektů v rámci vzdělávání veřejné správy a široké veřejnosti (ideálně v budově KÚ či PO, které si veřejnost spojuje s krajem (MSID, MSIC).
- ✓ Podpora osvětových projektů v tématech např. šetření pitnou i užitkovou vodou, snižování vlivů vysokých teplot, režimová opatření a péče o citlivé skupiny obyvatel v době veder, aj.
- ✗ Dotační podpora budování vegetačních střech, zelených fasád a nádrží na dešťovou vodu v objektech jiných vlastníků.

7. Doprava

- ✓ Zavádění elektromobility u dopravních prostředků MSK a krajských organizací
- ✓ Podpora rozvoje dobíjecích stanic pro auta a elektrokola u krajských zařízení
- ✓ Podpora rozvoje vodíkové mobility v MSK
- ✗ Podmínění podpory kulturních akcí ze strany MSK zajištěním veřejné dopravy

8. Cestovní ruch a kultura

- ✗ Green procurement, včetně zavedení relevantních podmínek v rámci dotací pro destinační managementy
- ✗ Úprava budov a areálů, atraktivních pro cestovní ruch

9. Průmysl, podnikání a energetika

- ✓ Energetický management, poradenství a služby
- ✓ Uplatňování požadavků na využití moderních technologií vedoucích ke snižování spotřeby energií a vody ve výrobě, přísnější požadavky na recirkulaci vody
- ✓ Snižování spotřeby energie v objektech ve vlastnictví Moravskoslezského kraje (optimálně v kombinaci s adaptačními opatřeními)
- ✓ Doplnění validace projektů MSK, včetně příspěvkových organizací, z hlediska energetických úspor také validací z hlediska potenciálu adaptačních opatření
- ✓ Podpora realizace fotovoltaických elektráren (např. na budovách kraje)
- ✗ Analýza rizik starých ekologických zátěží a brownfields ve vztahu k predikovaným změnám.

10. Mimořádné události a bezpečnost

- ✓ Integrovaná výjezdová centra ve Vítkově a Kopřivnici.
- ✓ Automatizovaný systém detekce požárů v Jeseníkách a Beskydech
- ✓ Podpora technické vybavenosti jednotek sboru dobrovolných hasičů
- ✓ Výstavba „Městečka bezpečí“

11. Systémová opatření pro podporu adaptací

- ✓ Green procurement
- ✓ Zahrnutí problematiky adaptací do aktualizace Koncepce EVVO

- ✓ Demonstrační projekty úpravy budovy KÚ, rekonstrukce budovy MSID, případně nové
- ✓ Zachování a rozšiřování stávajících finančních programů
- ✓ Budovy MSIC s využitím adaptačních a mitigačních opatření, včetně prezentace
- ✓ Osvětová činnost v rámci informovanosti o regeneraci brownfields v kraji
- ✓ Finanční podpora zpracování adaptačních strategií a dalších souvisejících podkladů
- ✗ Úprava vnitřních předpisů pro přípravu investičních akcí, včetně zahrnutí klimatické problematiky do podpory přípravy a financování projektů.